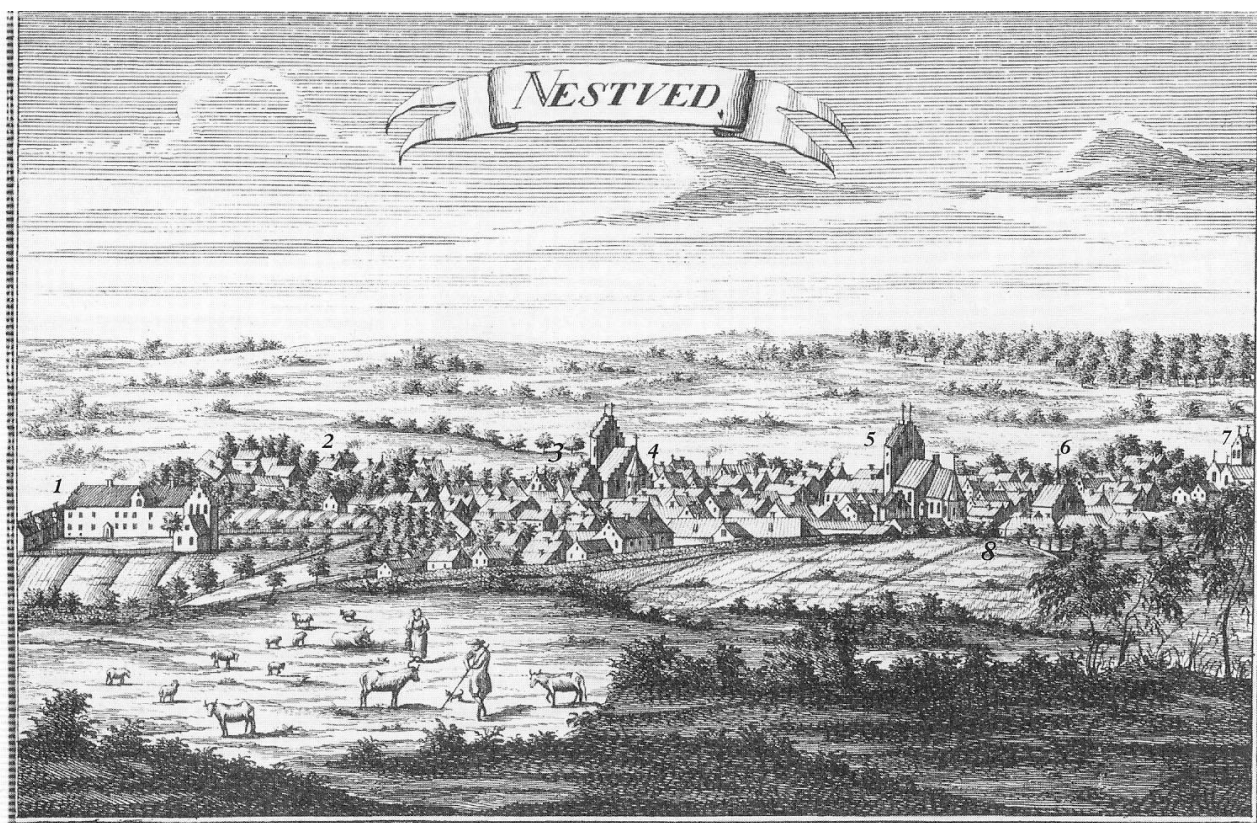

En 1700-tals Næstved-slægt

20.11.2013 tilføjet 21.01.2020

Først i 1700-tallet boede der ca. 1300 personer i Næstved. Af dem var ca. 180 borgere, dvs. de var handelsdrivende, håndværksmestre eller ejede ejendom i byen. Deres husstande bestod af borgeren selv, med hustru og børn, andre familiemedlemmer, som ugifte søskende, deres gamle forældre, deres ansatte, svende og lærlinge eller tjenestefolk samt eventuelle logerende, som f.eks. kunne være bemidlede enkefruer eller soldater i kvarter. Sådan en bygård har summet af liv og aktivitet dagen lang. Det var en arbejdsplads såvel som et hjem med unge som gamle inkluderet i fællesskabet, og alle livets stadier fra fødsel til døden var et fælles anliggende.

1 Sortebrødegård
2 Lille Næstved, faldende i ét med byen
3 Den tidligere latinske, Peder Syvs Hus

4 Skt. Peders Kirke
5 Skt. Mortens Kirke
6 Helligåndshuset, museet i Ringstedgade

7 Herlufsholm (Skovkloster)
8 Østerport med vejene mod Vordingborg og Præsto

Tilbage i slutningen af 1600-tallet boede en bager ved navn Niels Pedersen, og hans hustru Lisbeth Madsdatter i en ejendom i Østergade. Huset var på 8 fag, med 1. sal, med div. udebygninger og en gammel øde stampemølle. Sådan ca. her inde i byen ved 8-tallet - Østerport.

Bagerne havde siden gammel tid været organiseret i laug. Brødet blev bagt hos mesteren og blev siden solgt fra anviste udsalgssteder. Antallet af bagere i Næstved voksede i 1600-tallet, men antallet af indbyggere faldt, så det kneb lidt for dem at tjene nok. Et konkurrerende bageri til det i Østergade lå på Brotorvet. En dørhammer herfra med dato 1691 kan, i dag, ses udstillet på museet. Bageriet ejedes af Johan Henrick von Busk og Regine Margrethe Bruus. Og flot er dørhammeren med deres navne Johan von B. og Regina B. og årstallet.

Med bagersymbolerne, en kringle og en vegge, begge med kongekrone, virker det som en meget appetitlige reklame for hvilke produkter ud over rugbrød de bagte. Og lige nu hvor kongehuset ønsker at begrænse brugen af kongekroner til firmaers markedsføring, er det dejligt med så flot et tidligt eksemplar af brugen. I følge Københavns bagerlaug var det paven, som i 1500-tallet, gav bagerne i Wien lov til at sætte en kongekrone over kringlen. Det var som tak for at de, en tidlig morgen hvor de var i gang med deres arbejde, havde opsnappet at tyrkerne som belejrede byen ville angribe. Herfra er skikken vel kommet til Danmark med tilrejsende bagersvende.

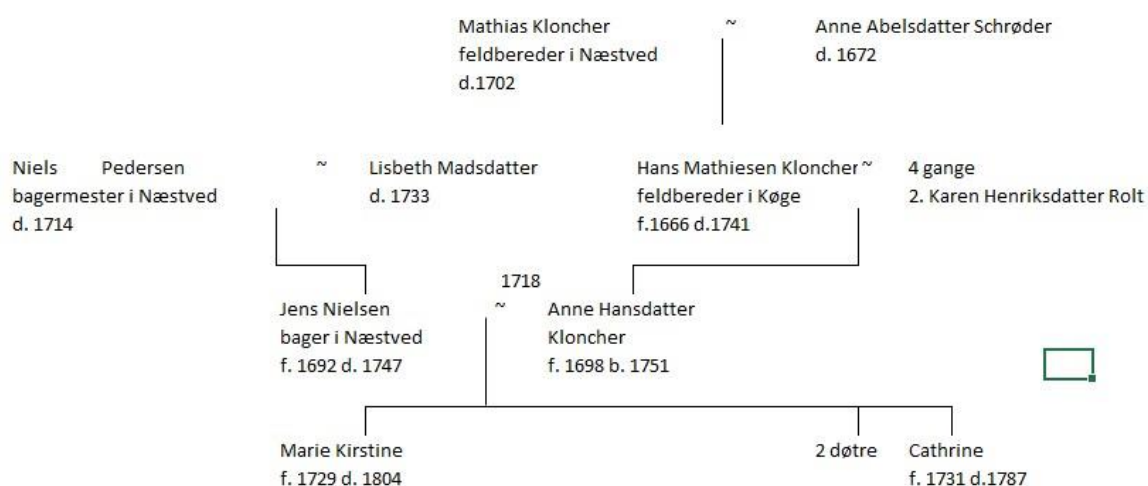

Maleriet vi ser, er et Næstved bageri fra 1820-erne, så 100 år senere, men mon ikke det har set nogenlunde sådan ud.

Tilbage til Østergade døde Niels Pedersen i 1714, men da var sønnen Jens Nielsen oplært i faget. Den unge bagermester Jens blev, som 26-årig i 1718, gift med den 20-årige Anne Hansdatter Kløncher, feldberederdatter, som stammede fra Køge. Helt ukendt med Næstved har hun nok ikke været, for hendes farfar Mathias Hansen Kløncher havde en pænt stor ejendom i Østergade, hvor han var feldbereder. Feldberedere arbejdede med skindforarbejdning. Mathias døde i 1702 medens Annes farmor var død tilbage i 1672. Farmoren var Anne Abelsdatter Schrøder, datter til den kendte mestertræskærer Abel Schrøder.

Det unge par, Jens og Anne, etablerede sig i en ejendom i Riddergade, det flotte Apostelhus. Jeg har selv haft min daglige gang her i huset, midt i 80'erne, den gang jeg arbejdede hos arkitekt Helge Jørgensen. Men tilbage til historien. Huset var allerede dengang Jens og Anne flyttede ind omkring 200 år gammelt. Det har haft en første sal, ligesom nabohuset har bibeholdt indtil i dag, og det er sandsynligvis tidligt, under bagerens ejerskab, at førstesalen forsvandt. Der er ingen bagerskilte tilbage fra deres tid, men mon ikke alle i byen var klar over at der blev bagt brød i huset med de flotte udskårne stolper i bindingsværket –Jesus med apostlene. Det har muligvis ikke været helt nemt for bageriet at køre rundt. I hvert fald, klagede de 3-4 bagere der var i byen i 1730-erne over at bønderne i Lille Næstved var så frække at sælge brød i Næstved.

Brød blev bagt og børn blev født. Vi kigger lige på stamtræet. Jens og Anne fik 4 døtre, Marie Kirstine født i 1729, Cathrine født ca. to år senere og 2 der døde som små. Der har sandsynligvis været flere graviditeter som gik til grunde. Med de to døtre, som de fik lov at beholde, kan man godt forestille sig det stille og rolige familieliv bagerparret har haft i trygge rammer i de fredelige år i Næstved, i midten af 1700-tallet. Pigerne

har givet gået i skole i Købmagergade. Latinskolen var blevet nedlagt og bygningen rummede nu to skolestuer, en for drengene og en for pigerne. Og mon ikke de har lært at læse, skrive og regne i skole, såvel som at lave mad, sy til husbehov og andre husmor sysler derhjemme.

Moren Anne ved vi havde hele 8 bøger, det kan vi se i skiftet efter hende.

Bøger.		
1.	Ringar af Halmes Bog i octavo 1000 Stk.	1. -
2.	Brothmans Postil, nitten paa ten	12
3.	Læstave Passtons Betænkning	1. -
4.	Baars 3 ^{de} Tractatet, Den nye verdens kommer dag, 2 de indseeske Glæde guels Rige, 3, 4, 5 de foruden to Enge Glæde i Guldskat	8
5.	Primer og Raubergs Halmes	7.
6.	Det nye Testamente og en Halmes Bog	1. -
7.	Liderie Cross Betænkning	4
8.	De mit laishunk Samvittet	2/
End videre for		

Det nye testamente, salmebøger og lidt andet med religiøst indhold. Så det har været en kristelige opdragelse pigerne har fået, og mon ikke de med glæde har deltaget i gudstjenester i Skt. Mortens kirke, og i andet kirkeligt samvær.

I vinteren 1745 holdt familien bryllup for datteren Marie Kirstine. Hun var 16 år gammel, og det var også den gang en meget ung alder at blive gift i. Gommen havde været deres genbo, hans forældre var tyske indvandrere, og havde haft en glarmestergård, som også lå i Riddergade hvor der i dag er en genbrugsbutik. Johan havde 4 søskende, men ingen af dem var bosat i Næstved, så det var en meget anderledes baggrund end Marie Kirstines.

Her i kirkebogen kan ses at Johan Witte glarmester og borger her i byen blev gift med Maria Kirstine Jensdatter. Året er 1745 og Jens Nielson Bager, brudens far og Hans Henrich Hansen var vidner.

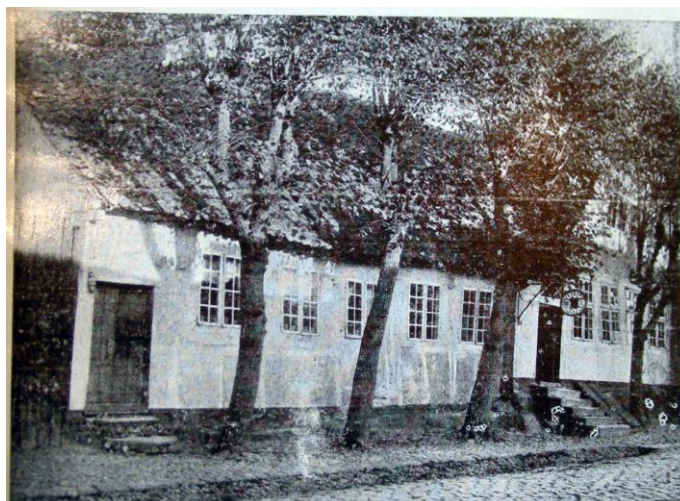
[illegible]

Ægteskaber blev typisk indgået mellem giftemodne folk sidst i 20-erne eller først i 30-erne. De var klar til at stifte familie og kunne forsørge dem. Eller en enke eller enkemand giftede sig til en ægtefælle der kunne overtage forretningen eller passe familien. Men her ser vi, at den ca. 30-årige Johan Witte er faldet for den purunge Marie Kirstine med de store mørke øjne. Han har heller ikke været til at stå for, med egen virksomhed i den næsten nyopførte flotte glarmestergård i Østergade han havde købt 2 år tidligere. Den lå ved Skt. Mortens kirke, der hvor der i dag er græs og parkering ved biografen. Det er mest Marie Kirstine vi

skal følge op igennem 1700-tallet, men jeg nævner lige at søsteren Cathrine også giftede sig, men hun var omkring de 30 da hun stod brud.

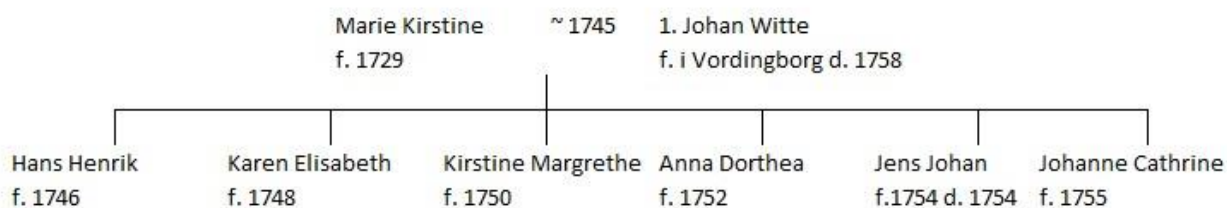

Marie Kirstine Brun.

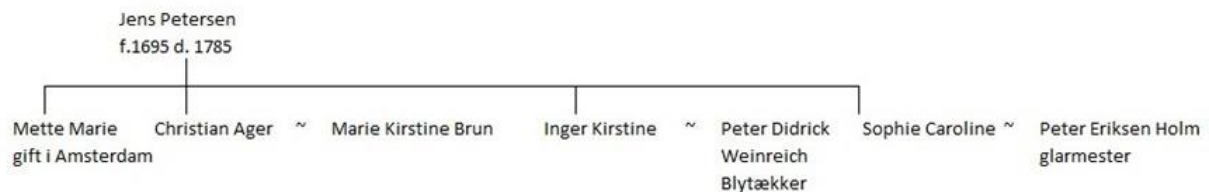

Her ser vi glarmestergården til højre, med træer foran.

Bagermester Jens døde i 1747, og hustruen fire år senere, men de levede længe nok til at kunne hilse på de første af en hel række børnebørn. Marie Kirstine fødte sit første barn, en søn, 9 måneder efter brylluppet. Dåben var en festdag, og barnet Hans Henrik blev båret af selveste borgmesterens hustru Madame Rasmussen. Borgmesterparret boede på Sortebrødregården, og de må have kastet glans over højtideligheden. Fruen var ganske ung, lige gammel med Marie Kirstine, så de kunne havde leget sammen få år tidligere, før de var blevet gifte koner. At barnet fik navnet Hans Henrich er ikke lige til at forstå, men blandt fadderne var en Hans Henrick feldbereder. Sådan en mand boede i Østergade og Hans Henrich Hansen var jo vidne til brylluppet, så måske var han en slægtning til Marie Kirstine og have overtaget oldefarens virksomhed og har fået æren af at få opkaldt drengen efter sig. Ellers var Jomfru Hinckeldey og apotekereren Hjeronymus Gerken med. Valget af faddere var vigtig, og en måde at netværke for fremtiden, på ens barns vegne.

Døtre blev født i 1748, 50 og 52. Karen Elisabeth, Kirstine Margrethe og Anna Dorthea; alle var levedygtige. Så kom Jens Johan i 1754, som var opkaldt efter begge bedstefædre, men en uge efter dåben blev han begravet. Endnu en datter, Johanne Cathrine, blev født i 1755. Så med en forretning der kørte godt, og 5 børn i huset har der været gang i den hos glarmesterparret på Østergade. Helbredet holdt dog ikke hos farmand Johan Witte, og han døde fra dem i marts 1758 knap 50 år gammel. Og langt havde de ikke at gå med kisten til Skt. Mortens kirke, og kirkegården hvor han blev begravet. Marie Kirstine stod nu enke, 29 år gammel med børn på 12, 10, 8, 6 og 3 år. I skiftet efter manden er der en regning til apotekeren Hjeronymus Gerken for medikamenter. Så Johan Witte var sandsynligvis syg i tiden op til hans død. Godt at de havde en dygtig ung glarmestersvend ansat.

Christian Ager var født på Fredensborg hvor hans far var kusk for Sofie Caroline, fyrstinde af Ostfriesland og søster til dronning Sophie Magdalene. Han havde 3 søstre hvoraf en, tilsyneladende opkaldt efter farens arbejdsgiver Sophie Caroline, blev gift med en glarmester på Christianshavn, en med en blytækker ved navn Weinreich, og den sidste rejste til familie i Amsterdam og blev gift der. Hvorfor Christian havnede i Næstved ved jeg ikke. Men med mesters tidlige død var hans lykke gjort. Den unge enke Marie Kirstine havde brug for en til at overtage forretningen, og som kutyme dengang var, skete det ved et bryllup. 6 måneder efter Wittes bortgang giftede Marie Kirstine sig med Christian Ager. Hvor hendes første mand var ca. 15 år ældre var den anden 4 år yngre end hun var, og han siges at have været en smuk mand. At de har fattet sympati for hinanden er der vist ingen tvivl om, 7 måneder senere blev deres første barn født. En søn Jens Peter opkaldte efter sin farfar.

- 1a Hans Henrik Witte f. 1746
- 1b Karen Elisabeth Witte f. 1748
- 1c Kirstine Margrethe Witte f. 1750
- 1d Anna Dorthea Witte f. 1752
- 1e Jens Johan Witte f. 1754 d. 1754
- 1f Johanne Cathrine Witte f. 1755
- 2a Jens Peter Ager f. 1759 d. 1761
- 2b en datter d. 1764
- 2c en datter d. 1765
- 2d en søn d. 1766
- 2e Mette Kirstine Caroline Ager f. 1767 d. 1767
- 2f Pauline Magdalene Ager f. 1769

Portrættet af Marie Kirstine, malet på glas, kunne godt, efter hendes tøj at dømme, være malet i forbindelse med deres bryllup. Et tilsvarende over Christian har eksisteret. Marie Kirstines ældste søn fra første ægteskab var omkring konfirmationsalderen, og noget usædvanligt valgte han ikke at gå i lære som glarmester, men som købmand. Muligvis fordi næste generation, med den lille ny halvbror var sikret. Men kun 1½ år gammel døde Jens Peter. Parret mistede over de næste år to døtre og en søn, som døde før de blev døbt, og en datter Mette Kirstine Caroline, som blev begravet en uge efter hendes dåb. Endelig lykkedes det for Marie Kirstine og Christian at få en levedygtig datter født i 1769. Marie Kirstine var 40 år gammel og havde født tolv børn i løbet af 24 år. 6 af dem mistede hun. Det første kuld var nu ca. 23, 21, 19, 17 og 14. Som faddere til lillepigen Pauline Magdalene, var Monsieur Mørck, det lyder finere end han var, købmand, og urmager Christopher Galle.

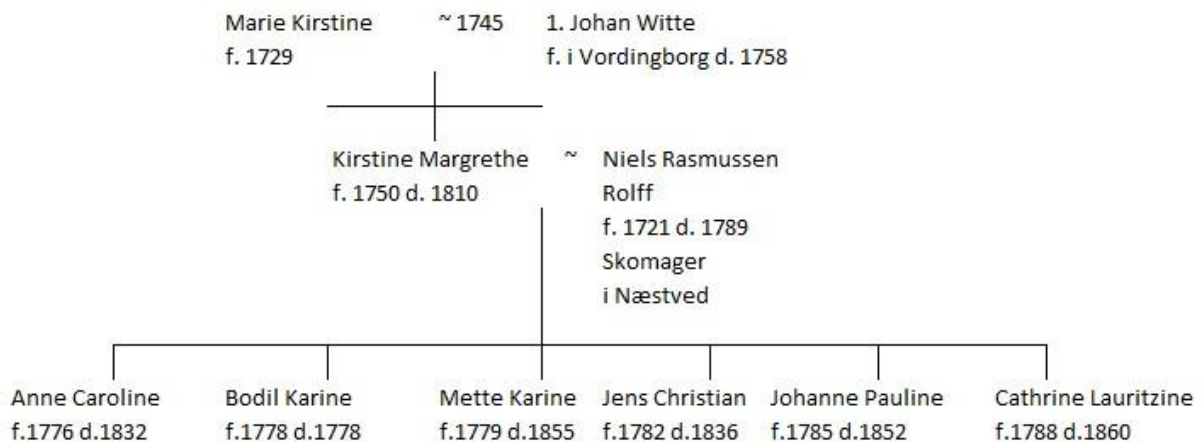

Her ser vi glarmestergården igen

1770-erne var gode år for familien. Christian Ager blev udpeget som eligerede borger, altså en af 8 højt respekterede borgere som ulønnet skulle rådgive borgmesteren og magistraten. Forretningen må have givet godt, for på et tidspunkt købte de genbohuset og satte det i stand. Marie Kirstines børn fra første ægteskab var alle godt i gang, sønnen Hans Henrich som købmand, og pigerne ude at lære husførelse i andre husholdninger. F.eks. Kirstine Margrethe hos præstefamilien Hegelund i Everdrup, og Johanne Cathrine i huset hos den adelige Frøken Trolle i Sorø. Så pigerne var godt rustet til ægteskab til den tid med alle de arbejdsopgaver der hermed var forbundet.

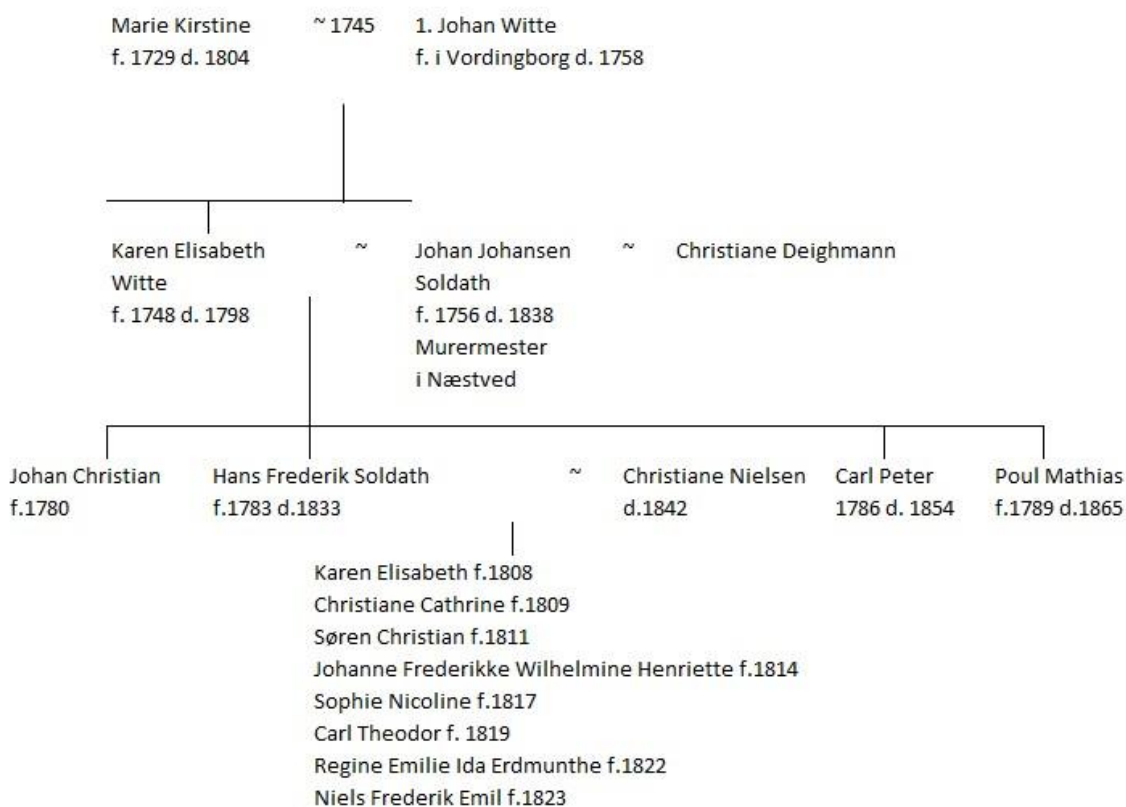
Og gift blev pigerne i en alder af 24, 29, 30 og 31 år altså voksne kvinder, ikke 16 år som deres mor havde været. De 3 af pigerne blev gift i Næstved med Næstved-mænd, to skomagermestre, og en murermester. Deres bryllupper blev fejret med maner. Vielsen foregik, som kutyme var, ikke i kirken, men i privaten, ikke i glarmesterhuset, men i deres anden ejendom på den anden side af gaden. Her var mere plads i stuen, og det var nok nødvendigt. Op mod 70 gæster var inviteret, og nogen plads skulle der til, til de flotte festkjoler kvinderne har iklædt sig i dagens anledning. Den grønne kjole har tilhørt Anna Christiane Hjort, gift med Johan Henrich Galle bosat i Farvegade. Galle familien hørte til Marie Kirstines vennekreds. Så kjolen kunne sagtens have været med til bryllup.

Den første af børnene som således blev afsat var Kirstine Margrethe. En anekdote fra hendes bryllup i august 1774 tager udgangspunkt i at det var pastor Hegelund fra Everdrup som viede brudeparret. Det var jo hos ham Kirstine Margrethe havde været i huset. Det blev præsten i Skt. Mortens kirke sur over. Så Hegelund gav sit honorar for vielsen videre til ham og så var alle glade. Bortset fra at det var temmelig varmt, og det regnede stærk hele dagen. Bruden var 24, medens gommen skomager Niels Rasmussen Rolff var 54, og havde været enkemand i 4 måneder. Men der var ikke tale om at der var en stribe småbørn Kirstine Margrethe skulle være stedmor til, så de har formentlig været glade for hinanden. Han var eligerede borger, det fortæller os at også han var en respekteret mand her i byen. De nygifte boede i den anden ende af Østergade. Dejlig tæt på for Marie Kirstine at følge med i fødslerne og opvæksten af børnebørnene hun fik i

denne gren af slægten. Både Marie Kirstine, Christian Ager og et par af mostrene var faddere til børnene så alt tyder på et harmonisk og tæt familieforhold. Og da manden Rolff døde efter 15 års ægteskab stod de hende bi. Kirstine Margrethe forblev enke, og det siges at hun senere har haft en skole i Næstved.

5 år efter det første bryllup blev den ældste af Marie Kirstines døtre gift. Hun var 31 år gammel og gommen var Johan Sophus Johansen Soldath. Hans far var indvandret fra Tyskland, var med til at bygge hvælvingebroen over Susåen ved Herlufsholm i 1742, og havde fået borgerskab i Næstved som murermester. Sønnen Johan fik borgerskab som murermester i 1779, og samme år giftede han sig med Karen Elisabeth Witte.

Vielsen i juni måned foregik på samme måde som søsterens. Noteret blev at det, den dag blæste en forskyldelig storm. De nygifte begyndte deres ægteskab i huset de var blevet gift i, som Marie Kirstine og Christian ejede. I påsken året efter flyttede de i eget hus i det der i dag kaldes Skt. Mortensgade. 4 drenge blev familien velsignet med. Ved svigermors død flyttede familien ind hos gamle Johan Soldath i Møllegade. Her kunne Karen Elisabeth passe hus for alle mandfolkene, svigerfar, manden og alle sønnerne, inden hun døde i 1798, 50 år gammel. Hun var den første af Marie Kirstines børn som døde som voksen. Om ægteskabet havde været lykkeligt vides ikke noget om, men der gik kun 6 uger efter Karen Elisabeth var lagt i

graven til Soldath giftede sig igen. Men noget gik helt galt for den gamle murermester, for da han døde 82 år gammel i 1838, var han tilsyneladende udstødt af familien og fattiglem.

Tredje bryllup fandt sted i foråret 1781. Anna Dorthea blev, 29 år gammel, gift med den 38-årige skomagermester Thomas Rostgaard. Som I nu forstår er vejret på bryllupsdagen af betydning. Den 2. marts 1781 var det temmelig mildt og godt vejr. Der var mange skomagermestre og skoflikkere, dvs. dem der reparerede sko og træskomagere i byen. Skoene kan ikke have holdt så længe, og det gav arbejde. Parret bosatte sig i Købmagergade hvor de ejede en ejendom. Nogle år efter mandens død flyttede Anna Dorthea til sin søn i Høve, hvor hun tilbragte resten af sine dage.

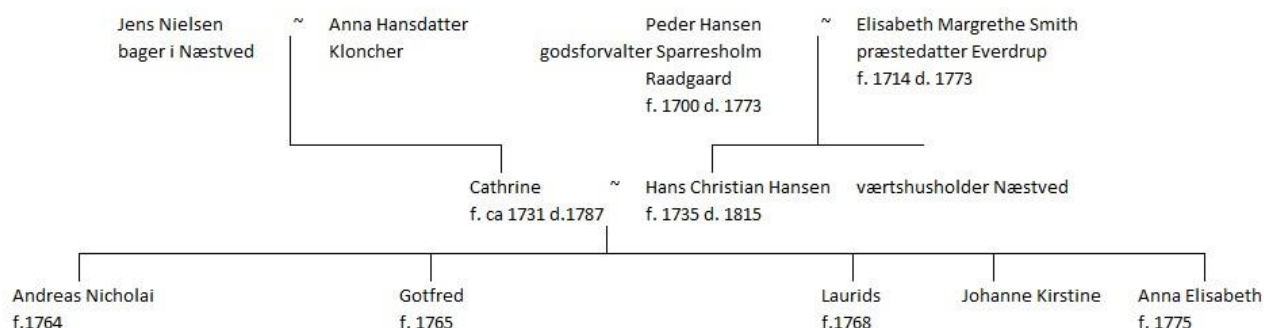

For den fjerde Witte pige, Johanne Cathrine, som havde arbejdet for Frøken Trolle, holdtes brylluppet i Sorø. Det er Sorø vi ser her. Den 27-årige Margrethe Helene Trolle havde mistet begge sine forældre ganske ung, og var logerende hos Madame Ledwiz. Johanne Cathrine havde været hos hende i 8 år som tjenestepige, og siden hun kun var 3 år ældre end den unge frøken, kan man forestille sig de havde fået et venskabeligt forhold trods standsforskellen. Gommen var den to år yngre landmåler Otto Christian Plambøck. Så en uddannet mand og vel en tand finere end håndværkmesterfamilien. Parret etablerede sig senere på landet på en gård ved Rødby. Men trods den lange afstand holdt de kontakt med, og kom på besøg, hos familien i Næstved.

En helt usædvanlig opgave Christian Ager fik, som eligeret borger, skete i forbindelse med arrestationen af Magnus Beringskjold i 1781. Christian Ager tog ud til Rønnebæksholm sammen med amtmand Bielke, for at gennemgå og registrere alle Beringskjolds dokumenter og breve i forsøget på at finde bevismateriale. Derfra har jeg Christian Agers flotte segl med monogram. Det var sjældent noget så dramatisk skete i Næstved, og mon ikke Marie Kirstine har siddet spændt derhjemme og ventet på sidste nyt i sagen fra manden.

Med alle Witte børnene fløjet fra reden var Pauline Magdalene Ager eneste barn parret havde hjemme. Hendes konfirmation blev fejret med stil i glarmesterhuset og samlede hele familien, nu udvidet med søstrenes ægtefæller og børn. For at gøre status her i midten af 80-erne kørte alt på skinner for Marie Kirstine og hendes familie, som for de flestes vedkommende boede 2 minutters gang fra hinanden.

Så kan vi lige kigge på hvordan det var gået med Marie Kirstines søster Cathrine - Catharina.

Man kan læse i en stambog fra 1882 at hun havde giftet sig med en værtshusholder, Hans Christian Hansen. Min første tanke var arggh! Det var vist ikke så godt. Men det viste sig at familieforholdene for ham ikke var helt som jeg forventede. Hans Christian var født i Everdrup og Peder Hansen, hans far som stammede fra Langeland, forpagtede Raadegård. Peder Hansen havde været godsforvalter på Sparresholm og sønnen efterfulgte ham i stillingen der. De fik desuden god gang i driften af Raadegård. Parret, Hans Christian og Catharine, blev gift i Toksværd kirke og boede de første mange år af deres ægteskab på Raadegård og her blev deres 5 børn født. Det var fruene fra de lokale herregårde og storgårde som bar børnene til dåben. Så det siger lidt om hvordan de har kunnet begå sig socialt. Det kunne også tænkes at Catharine har været mellemlid i at få sin søsterdatter hendes plads i huset hos præsteparret i Everdrup.

Raadegård fik en anden forpagter i 1777 så det er muligvis året Hans Christian blev værtshusholder i Næstved. For Catharine var det næsten som at flytte hjem, for det var til nabohuset til Apostlehuset. Hjørneejendommen hvor der i dag ligger div. Bl.a psykologkonsultation. Deres 3 drenge Andreas Nicolai,

Gotfred og Lauritz var i skolealderen, og datteren Anna Elisabeth var ganske ung. Det må have været dejligt for søstre Marie Kirstine og Catharine, at de nu boede så tæt på hinanden igen.

Navn	Alder	Stilling
Anna Elisabeth	53	hustru
Catharine Brun	57	hustru
Anna Kirstine	12	datter
Laurids Hansen	11	søn
Johanne Nielsdatter	26	tjenestepige
Gotfred	21	søn
Lauritz	22	søn

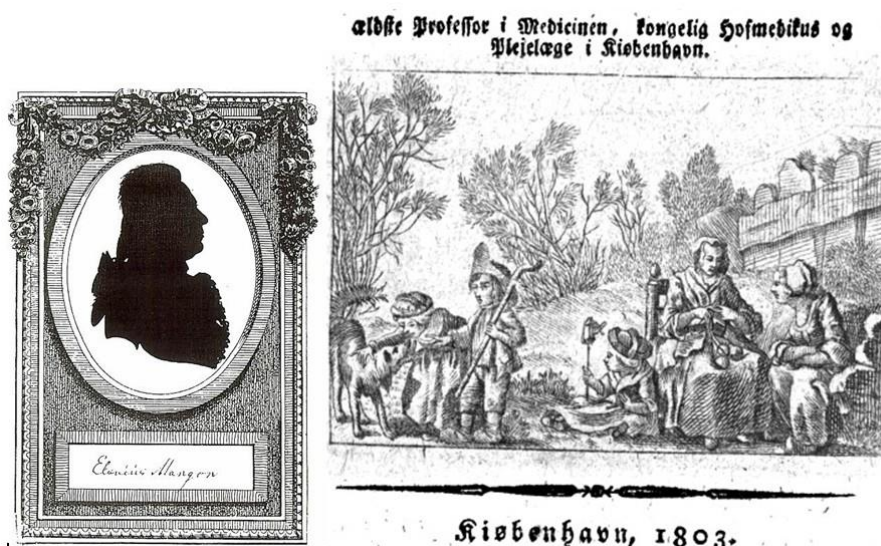
I folketællingen fra 1787 kan vi se at deres eneste hjemmeboende barn er datteren Anna Elisabeth, sønnerne er fløjet fra reden og de har en 11-årig som jeg ikke kan læse navn eller titel på. Derudover har de et par tjenestepiger og en korporal i kvarter. Det er i øvrigt her i folketællingen at jeg for første gang ser nogen fra familien bruge efternavn Brun. Catharine Brun.

Adresse	Familie	Navn	Alder	Stilling	Bemærkninger
Østergade no. 10.	12 fam.	Christian Ager	54	1 ægte	husbond, glarmester
		Maria Kirstine	61	2 ægte	hans kone
		Pauline Magdalene	19	ugift	datter af sidste ægteskab
		Laurids Hansen	19	ugift	svend (hendes nevø)
		Johanne Nielsdatter	22	ugift	tjenestepige
					døde i dec 1787
	13. fam.	Charlotte Dorthe Borcsenius	60	1 enke	ingen næringsvej
		Mette Kirstine Biel	22	ugift	tjenestepige
	14. fam.	Goll Dorthea Pens	72	1 enke	ingen næringsvej
		Dorte Andersdatter	36	ugift	tjenestepiger
		Maria Kraft	26	ugift	

Over hos Marie Kirstine og Christian kan vi se at der i glarmesterhuset, ud over parret og datteren Pauline Magdalene boede en svend og en tjenestepige. Svenden var Marie Kirstines nevø, søsteren Catharines yngste søn Lauritz på 19 år. Så der var tænkt på at et familiemedlem skulle overtage forretningen, nu da Marie Kirstines søn Hans Henrick var blevet købmand. Desuden boede der flere i glarmesterhuset. Hele to hold enkefruer med tjenestepiger. Det siger noget om hvor pæn ejendommen og familien var, at deres logerende var så fine som de var. Madame Hegelund var af adelsslægt og præsteenke, og i slægt med den omtalte præst i Everdrup. Den anden var enke efter en embedsmand.

Folketællingen skete om sommeren og kort efter faldt flere fra familien fra. Catharine døde i oktober, og to måneder senere var det svenden Lauritz der døde. Det har været en personlig sorg for dem, og rørende ses at næste barn født i familien fik navnet Catharine Lauritzine. Og nu stod de også og manglede arbejdskraft, og en "kronprins" til at overtage glarmesterforretningen. Her kommer datteren Pauline Magdalene på

banen, og detaljerne i det efterfølgende er hm.. lidt delikate. Den 10. august 1791 blev Pauline, 22 år gammel, gift med Andreas Ravn. Han var 7 år ældre, og havde på et tidspunkt arbejdet ovre på Axeltorv hos byfoged Wulf. Andreas Ravn var nu arvtager for Christian, og parret boede i glarmesterhuset, altså hjemme hos Paulines forældre.

3 måneder efter brylluppet blev Pauline Magdalene og Andreas forældre til deres første barn. Hvad Marie Kirstine, Christian og borgerskabet har sagt til længden af svangerskabet er uvist. Den kendte læge C. E. Mangor, som var tilknyttet Næstved i de år, var specialist i obstetrik dvs. fødselsvidenskab. Hans bog "Kort Underretning om frugtsommeliges og barselkoners levemåde og pleje" kom i andet oplæg netop i 1791 hvor Pauline Magdalene fødte for første gang. Så måske har de Næstvedfødende haft gavn af hans gode initiativer. Jens Peter en levedygtig dreng, fik 5 søskende. Illustrationen er fra en anden af Mangors bøger.

Østergade no. 10	2/10	Christian Ager	28	gift 1	Glarmester	husbond
		Marie Kirstine Bruun	24	gift 2		hans kone
		Pauline Magdalene Ager	32	gift 1	Glarmester	deres datter
		Andreas Ravn	39	do		hendes mand
		Jens Peter Ravn	10	ugift		deres søn
		Johanne Kirstine Caroline Ravn	7	do		deres datter
		Niels Christian Ravn	5	do		deres søn
		Carl Enar Ravn	2	do		deres søn
		Jens Christian Rolf	18	do	læredreng	
		Mette Cathrine Rolf	21	do	tjenestepige	} tjenestefolk
Østergade no. 10	11	Anne Jens-datter	25	do	do	
		Rasmus Mortensen	24	do	gårdskarl	
		Charlotte Dorthes Amalia Borck Jensen	74	enke 1	Enke efter afg. kontrollør Jensen i Aarhus	
		Birthe Cathrine Feiberg	26	ugift	tjenestepige	

Her i folketællingen fra 1801, kan man se Marie Kirstine bruger efternavnet Bruun. Der var atter liv og glade dage i glarmesterhuset. Den ene logerende enkefrue døde, men pladsen blev ikke tom. Det aldrende ægtepar Marie Kirstine og Christian kunne godt give en hånd med i virksomheden, og med børnebørnene. På det her tidspunkt havde Andreas og Pauline Magdalene fået 4 børn Jens Peter, Johanne Kirstine Caroline, Niels Christian og Carl Enar. Men en lærling skulle læres op, og et par tjenestepiger og en gårdkarl havde de også brug for. Her i folketællingen kan vi se at lærlingen og en af tjenestepigerne var Jens Christian og Mette Cathrine Rolff. Børn af Kirstine Margrethe Witte og som var Marie Kirstines ældste børnebørn.

Den eneste af Marie Kirstines børn jeg ikke har fortalt så meget om er Hans Henrich Witte, hendes førstefødte. Jo at han blev købmand og ikke glarmester. Han giftede sig først som 42-årig i 1788 med den 26-årige Magdalene Ravnsbjerg. Deres første barn døde som spæd, men 2 sønner og 2 døtre fik de efterfølgende. Han var en dygtig handelsmand og havde ud over købmandshandel i Østergade flere ejendomme i byen. Han var værge for Skt. Mortens kirke, sprøjtemester ved byens store sprøjte, formand for den borgerlige forening samt dommer i fulgeskydningsselskabet. Det er fugleskydningsselskabet vi ser her på vej over Axeltorv i 1828, Hans Henrick er givet med. Hans Henrick blev hædret som Dannebrogsmænd for sin virksomhed i kommunens tjeneste. Han opnåede en høj alder, blev 92 år og ved begravelsen var så talrigt et følge, som man ikke havde set i mange år i Næstved. Altså en søn at være stolt af.

Medens vi kigger på Axeltorv er det her, hvor BR legetøj er i dag, at Pauline Magdalenes søn Carl Enar nu var brændevinsbrænder. Paulines ældste søn Jens Peter overtog glarmestergården. Her boede Carl Enar med sin mor, sin lillesøster Magdalene på 28, som var enke og hendes 11-årige søn Christian, en tjenestepige og to soldater i kvarter.

Tilbage til Marie Kirstine. Marie Kirstine var stolt af alle sine børn tror jeg. Hun døde 74 år gammel i 1804, formentlig omgivet af sine kære og blev begravet i Skt. Mortens kirkegård. I hendes skifte ses at hun havde haft et komfortabelt hjem, med det nødvendige og lidt til. 6 glas lampetter er noteret. Museet var så heldig at få to af dem for et par år siden, af en efterkommer af slægten, og med lovning på yderligere to. Christian Ager døde 3 år senere i 1807, hvormed vi er ude af 1700 tallet. Familien fortsatte med glarmestervirksomheden i Østergade indtil enken til Jens Peter Ravn, Marie Kirstines dattersøn, døde, og huset blev solgt og revet ned i 1888.

Museet har andre genstande, som har tilhørt familien. En flot silhuet af en gren af slægten efter bageren fra Apostelhuset og Marie Kirstine, kan ses udstillet. Hans Frederick Soldath, hendes dattersøn med hustru og børn, lavet i 1824. En navneklud broderet af oldebarnet Karen Elisabeth Soldath, som 8-årig i 1816, hun ses her som ældste datter. Og en anden dattersøn Carl Peter Soldath blev fugleskydningskonge i 1831 og fik malet en flot fuglekongeskive, der vist ligger på magasinet.

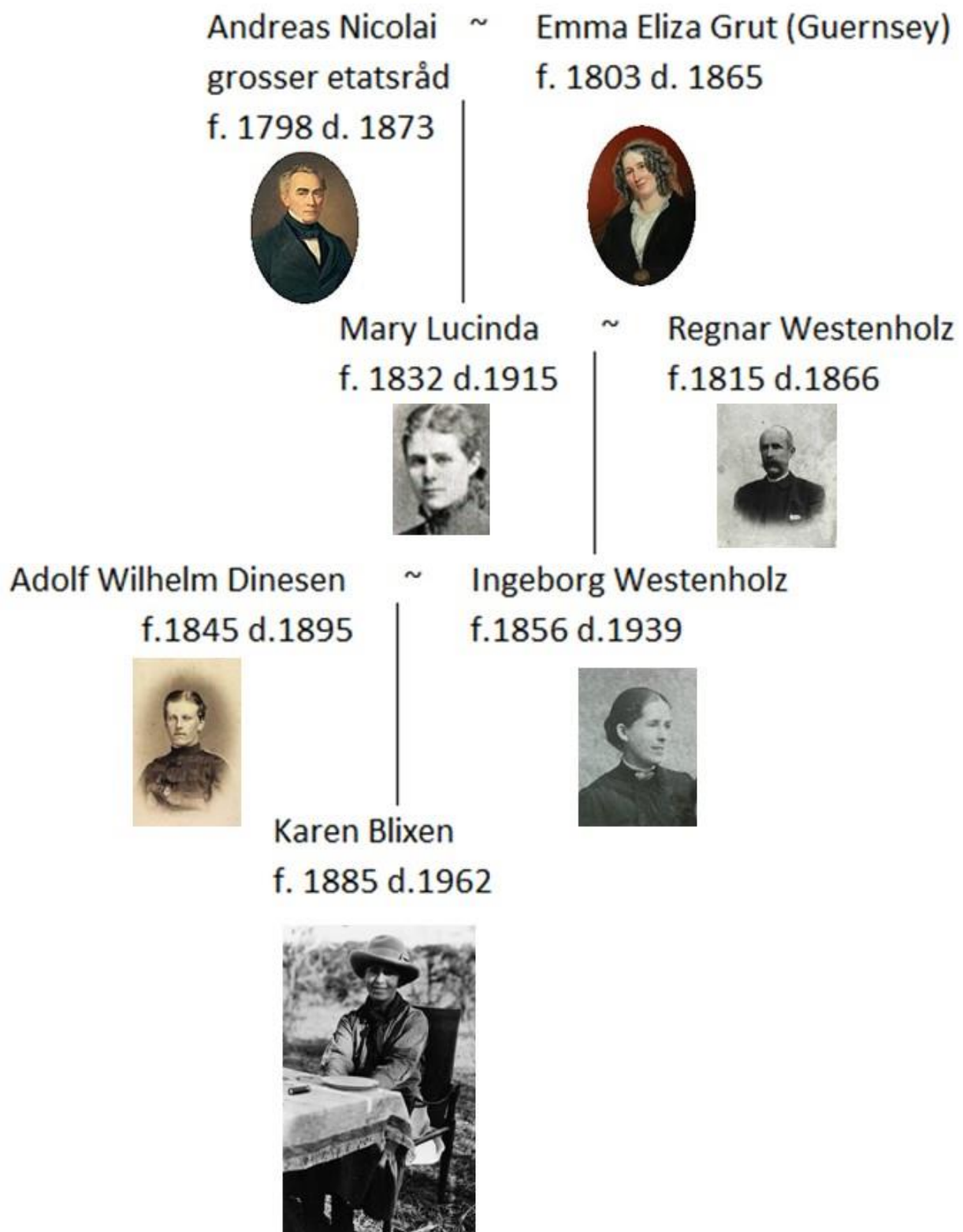
Fra en anden gren af familien fik oldebarnet Henriette Cathrine Witte bygget "Justitsråd Witte og Hustrus stiftelse" på Farimagsvej, nede ved stationen.

I 1882 udgav en efterkommer, Justitsråd F. Harder, en stambog om Marie Kirstine og hendes slægt. Mange af informationerne fandt han indført i Kingos Psalmebog, som havde tilhørt hans oldemor Kirstine Margrethe Witte. Yderligere oplysninger kom fra et bind med optegnelser, som stammende fra hendes storebror, Marie Kirstines ældste barn, Hans Henrich Witte. Det var begyndt i 1765 og sluttede i 1822. Stambogen indeholder mange interessante og sjove detaljer om de enkelte i familien. Glasmalerierne af Marie Kirstine og Christian Ager er omtalt samt yderlige 3 glasportrætter af kvindelige familiemedlemmer. (Anna Dorthea Witte og formentlig 2 af hendes søstre, fandtes i Næstved hos familien Ravn). I 1918 blev stambogen revideret, og videreført med et slægtsregister. Lene Mazanti skrev en artikel i Næstved Museums blad "Liv og Levn" i 1993 om sine forfædre, Soldath slægten.

At I nu til sidst ser et billede af Karen Blixen er ikke en smutter. Hvis vi spiller de her få toner, kan nogle måske genkende temamusikken fra fjernsynsprogrammet "Ved du hvem du er". For dem der ikke ser programmet er konceptet for de enkelte udsendelser at en kendt person rejser tilbage i deres slægt. Et stort arbejde er gået forud og der er plukket ud af stamtræet. Personen oplever deres aner ved at rejse rundt til hvor de stammede fra, og de kigger på arkivmateriale og vores allesammens historie bliver afdækket og nærværende igennem de individuelle skæbner.

Hvis vi legede Karen Blixen var hovedpersonen kunne det gå sådan her.

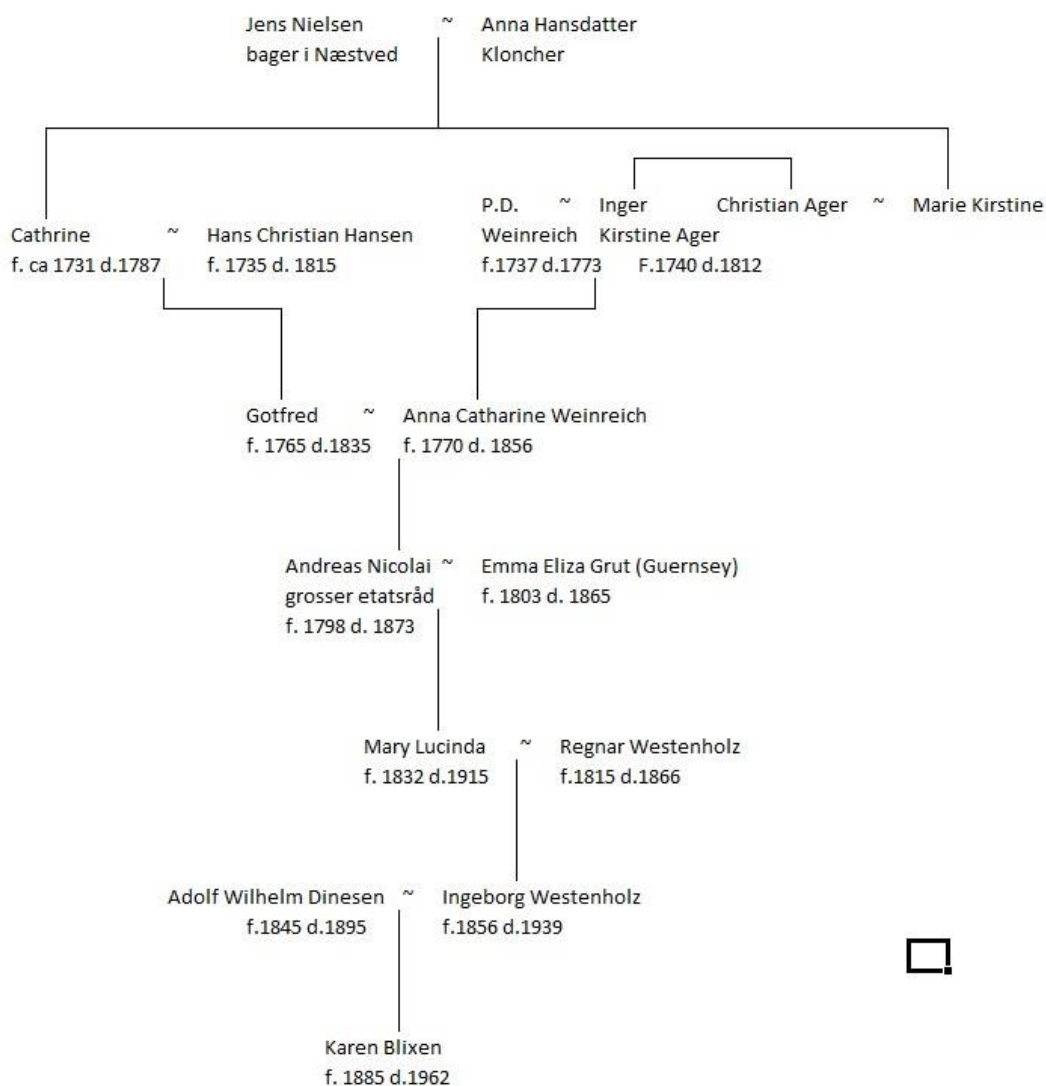

På Karen Blixens stamtræ går vejen op igennem hendes mor Ingeborg Westenholz og mormor Mary Lucinda Hansen til oldefar Andreas Nicolai Hansen. Han var en meget dygtig handelsmand som blev udsendt til

Guernsey hvor han mødte og giftede sig med Emma Eliza Grut. Det siges om Andreas Nicolai Hansen at hans forretningstalent var stort og en inspiration, han var originalt tænkende, og han holdt af at diskutere politiske, litterære og videnskabelige spørgsmål.

En formue skabte han også. Palæet han fik bygget på Bredgade står endnu. Andreas Nicolai Hansen blev udnævnt til etatsråd, blev senere Ridder af Dannebrog, Dannebrogsmænd og i 1873, samme år som han døde, Kommandør af 2. grad. A.N. Hansen Allé i Hellerup er opkaldt efter ham. På grund af sin store indflydelse på det danske samfund er slægten også blevet kaldt "de adelige Hansen'er".

Andreas Nicolai Hansen var født i København i 1798. Hans forældre var Gotfred Hansen og Anna Catharina Weinreich. Faren var succesrig vinhandler i Store Kongensgade. Nu ved jeg ikke noget om deres bryllup, så ikke noget om vejret den dag. Men mon ikke forældrene, som stadig levede var med, det vil sige Gotfreds far og Anna Catharinas mor. Gotfreds far var Hans Christian Hansen, værtshusholder i Næstved og Anna Catharinas mor var søster til Christian Ager glarmester i Næstved. Dvs. at Marie Kirstines nevø giftede sig med Marie Kirstines mands niece. Havde de helbredet til det kunne de sagtens have været med til brylluppet. Med Catharine som mor til Gotfred er baker Jens Nielsen fra Apostlehuset i Næstved tip, tip, tip oldefar til Karen Blixen.

I en slægtsopgørelse fra 2007 opregnes ikke færre end 1.232 efterkommere af Andreas Nicolai Hansen, bagerens oldebarn. Jeg har bogen her. Bageren fik mange oldebørn så hvis man ganger de 1232 med et forsigtigt skøn på 20 oldebørn er vi oppe på næsten 25,000 efterkommere. Så hvis efternavnet Witte, Rolff, Plambøck, Rostgård, Ravn, Soldath, Meier eller Hansen, af den adelige slags, findes i jeres slægtstræ, er chancen der for at I også er efterkommere af bageren i Apostelhuset, og hans døtre Marie Kirstine og Catharine Brun.

